Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

8. ožujka 2017.*

„Žalba – Državna potpora – Članak 107. stavak 1. UFEU-a – Članak 106. stavak 2. UFEU-a – Mjera danskih vlasti u korist danskog pružatelja javne radiodifuzijske usluge TV2/Danmark – Naknada troškova povezanih s izvršenjem obveza javne usluge – Odluka kojom se potpora proglašava spojivom s unutarnjim tržištem“

U predmetu C-660/15 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 8. prosinca 2015.,

Viasat Broadcasting UK Ltd, sa sjedištem u Londonu (Ujedinjena Kraljevina), koji zastupaju M. Honoré i S. E. Kalsmose-Hjelmborg, *advokater*,

žalitelj,

druge stranke u postupku su:

Europska komisija, koju zastupaju L. Grønfeldt, L. Flynn i B. Stromsky, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

Kraljevina Danska, koju zastupa C. Thorning, u svojstvu agenta, uz asistenciju R. Holdgaarda, *advokat*,

TV2/Danmark A/S, sa sjedištem u Odenseu (Danska), koji zastupa O. Koktvedgaard, *advokat*,

intervenijenti u prvostupanjskom postupku,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), predsjednica vijeća, E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 10. studenoga 2016.,

* * Jezik postupka: engleski

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom Viasat Broadcasting UK Ltd (u daljnjem tekstu: Viasat) zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 24. rujna 2015., Viasat Broadcasting UK/Komisija (T-125/12, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2015:687), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu protiv Odluke Komisije 2011/839/EU od 20. travnja 2011. o mjerama koje je Danska poduzela (C 2/03) u korist TV2/Danmark (SL 2011., L 340, str. 1., u daljnjem tekstu: sporna odluka), kojom je Europska komisija, priznajući da različite mjere koje je Kraljevina Danska poduzela u korist TV2/Danmark (u daljnjem tekstu: TV2) imaju svojstva državne potpore, odlučila da ih je potrebno smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a.

Okolnosti spora

2 Opći sud predstavio je okolnosti spora u točkama 1. do 17. pobijane presude sljedećim riječima:

„1. Predmet ove tužbe je zahtjev za djelomično poništenje [sporne] odluke, u dijelu u kojem se njome utvrđuje da su [mjere koje je Kraljevina Danska poduzela u korist TV2/Danmark], iako predstavljaju državne potpore, ipak spojive s unutarnjim tržištem u smislu članka 106. stavka 2. UFEU-a. Tužbu je podnio [Viasat], društvo za komercijalnu radiodifuziju koje djeluje na danskom tržištu, a izravan je konkurent danskom društvu za radiodifuziju TV2/Danmark A/S (u daljnjem tekstu: TV2 A/S).

2. Društvo TV2 A/S osnovano je kako bi s računovodstvenim i poreznim učinkom od 1. siječnja 2003. zamijenilo neovisnog državnog poduzetnika [TV2] koji je osnovan 1986. u skladu s Lov nº 335 om ændring af lov om radio-og fjernsynsvirksomhed [(Zakon br. 335 o izmjeni Zakona o radiodifuzijskim uslugama) od 4. lipnja 1986.]. Društvo TV2 A/S je, kao i njegov prethodnik, društvo TV2, druga javna televizijska postaja u Danskoj, dok je prva Danmarks Radio (u daljnjem tekstu: DR).

3. Društvu TV2 A/S je, kao i prije njega društvu TV2, povjerena zadaća pružanja javne usluge koja se sastoji od produkcije i emitiranja nacionalnih i regionalnih televizijskih programa. To se emitiranje može, među ostalim, provoditi putem radijskih uređaja, satelita ili žičane veze. Pravila u području obveza javne usluge društava TV2 A/S i TV2 utvrdio je danski ministar kulture.

4. Osim javnih pružatelja radiodifuzijske usluge, na cijelom danskom televizijskom tržištu prisutni su i komercijalni pružatelji radiodifuzijske usluge. Među ostalim, potonji pružatelji obuhvaćaju, s jedne strane, [Viasat] i, s druge strane, cjelinu koju čine društva SBS TV A/S i SBS Danish Television Ltd (u daljnjem tekstu: SBS).

5. Društvo TV2 osnovano je s pomoću državnog zajma s kamatama te se njegova djelatnost, kao i djelatnost društva DR, trebala financirati s pomoću prihoda od pristojbe koju plaćaju svi danski televizijski gledatelji. Danski je zakonodavac, međutim, odlučio da će društvo TV2, za razliku od društva DR, moći, među ostalim, primati prihode i od promidžbene djelatnosti.

6. Nakon što je društvo SBS Broadcasting AS/TvDanmark, jedan drugi komercijalni pružatelj radiodifuzijske usluge na danskom tržištu, podnijelo pritužbu 5. travnja 2000., Komisija Europskih zajednica ispitala je sustav financiranja društva TV2 u Odluci 2004/217/EZ od 19. svibnja 2004. o mjerama koje je Danska poduzela u korist [TV2] (SL 2006., L 85, str. 1., ispravak u SL 2006., L 368, str. 1., u daljnjem tekstu: Odluka TV2 I). Tom se odlukom obuhvatilo razdoblje od 1995. do 2002., a odnosila se na sljedeće mjere: prihodi od pristojbi, prijenos sredstava iz fondova za

financiranje društva TV2 (Fonds TV2 i Radiofonden), iznosi dodijeljeni *ad hoc*, oslobođenje od poreza na dobit, izuzeće od plaćanja kamata i od povrata glavnice zajmova dodijeljenih društvu TV2 tijekom njegova osnivanja, državno jamstvo za poslovne zajmove, kao i povoljne uvjete plaćanja naknade za upotrebu nacionalne frekvencije prijenosa (u daljnjem tekstu zajedno nazvane: predmetne mjere). Naposljetku, istraga Komisije odnosila se i na ovlaštenje dodijeljeno društvu TV2 da emitira na lokalnim mrežnim frekvencijama i na obvezu svih vlasnika komunalnih odašiljača da na njima emitiraju javne programe društva TV2.

7. Nakon ispitivanja predmetnih mjera Komisija je zaključila da one predstavljaju državne potpore u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a (koji je postao članak 107. stavak 1. UFEU-a). Taj se zaključak temeljio na ocjeni prema kojoj sustav financiranja društva TV2, čiji je cilj bila naknada troškova pružanja javnih usluga, ne ispunjava drugi i četvrti od ukupno četiri uvjeta koje je Sud postavio u svojoj presudi od 24. srpnja 2003., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg [(C-280/00, EU:C:2003:415) (u daljnjem tekstu: uvjeti iz presude Altmark)].

8. Komisija je, osim toga, odlučila da su potpore koje je Kraljevina Danska od 1995. do 2002. dodijelila društvu TV2, u obliku pristojbi i drugih mjera opisanih u Odluci TV2 I, spojive s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 86. stavkom 2. UEZ-a (koji je postao članak 106. stavak 2. UFEU-a), osim iznosa od 628,2 milijuna danskih kruna (DKK) koji je kvalificirala kao prekomjernu naknadu (uvodna izjava 163. i članak 1. Odluke TV2 I). Stoga je Kraljevini Danskoj naložila da zahtijeva povrat tog iznosa s kamatama od društva TV2 A/S (članak 2. Odluke TV2 I), koje je u međuvremenu zamijenilo društvo TV2 (vidjeti točku 2. ove presude).

9. Budući da je društvo TV2 A/S postalo insolventno zbog povrata potpore iz članka 2. Odluke TV2 I, Kraljevina Danska prijavila je Komisiji dopisom od 23. srpnja 2004. plan njegove dokapitalizacije. Što se tiče mjera koje je financirala država, tim su se planom predviđali, s jedne strane, kapitalni ulog od 440 milijuna DKK i, s druge strane, konverzija državnog zajma od 394 milijuna DKK u vlasnički kapital. Komisija je u svojoj odluci C (2004) 3632 *final* od 6. listopada 2004. o dokapitalizaciji društva TV2 A/S, u predmetu u području državnih potpora N 313/2004 (SL 2005., C 172, str. 3., u daljnjem tekstu: odluka o dokapitalizaciji), zaključila da su obje mjere predviđene u korist društva TV2 A/S bile ‚potrebne za obnovu kapitala koji je društvu TV2 [A/S], nakon što se pretvorilo u dioničko društvo, bio potreban kako bi moglo ispuniti svoju zadaću pružanja javne usluge' (uvodna izjava 53. Odluke o dokapitalizaciji). Stoga je Komisija odlučila da su svi elementi državne potpore koji bi se mogli povezati s predviđenom dokapitalizacijom društva TV2 A/S spojivi s unutarnjim tržištem, u skladu s člankom 86. stavkom 2. UEZ-a (uvodna izjava 55. Odluke o dokapitalizaciji).

10. Protiv Odluke TV2 I podnesene su četiri tužbe za poništenje koje su podnijeli, s jedne strane, društvo TV2 A/S (predmet T-309/04) i Kraljevina Danska (predmet T-317/04) i, s druge strane, konkurenti društva TV2 A/S, odnosno [Viasat] (predmet T-329/04) te društvo SBS (T-336/04).

11. Opći sud je presudom od 22. listopada 2008., TV2/Danmark i dr./Komisija [(T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457)] poništio Odluku TV2 I. [U točki 124. te presude] smatrao je da je Komisija pravilno zaključila da zadaća pružanja javne usluge koja je povjerena društvu TV2 odgovara definiciji radiodifuzijskih usluga od općeg gospodarskog interesa [...]. Međutim, također je utvrdio da postoji više nezakonitosti kojima je zahvaćena Odluka TV2 I, a koje su, u konačnici, dovele do njezina poništenja.

12. Stoga je Opći sud, kao prvo, pri ispitivanju jesu li mjere iz Odluke TV2 I financirane državnim sredstvima, utvrdio da Komisija nije obrazložila svoju odluku da prihode od oglašavanja iz 1995. i 1996. *de facto* smatra državnim sredstvima [(presuda od 22. listopada 2008., TV2/Danmark i dr./Komisija, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, t. 160. do 167.)]. Kao drugo, Opći sud utvrdio je da se Komisijino ispitivanje ispunjenosti drugog i četvrtog uvjeta Altmark ne temelji na ozbiljnoj analizi konkretnih pravnih i gospodarskih uvjeta s obzirom na

koje je utvrđen iznos pristojbe koji je primalo društvo TV2. Prema tome, Odluka TV2 I bila je u tom pogledu zahvaćena nepostojanjem obrazloženja [(presuda od 22. listopada 2008., TV2/Danmark i dr./Komisija, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, t. 224. do 233.)]. Kao treće, Opći sud utvrdio je da su zaključci Komisije o ocjeni spojivosti potpore s obzirom na članak 86. stavak 2. UEZ-a, osobito u pogledu postojanja prekomjerne naknade, također bili zahvaćeni nepostojanjem obrazloženja. Prema mišljenju Općeg suda, to se nepostojanje obrazloženja objašnjava neprovođenjem ozbiljnog ispitivanja konkretnih pravnih i gospodarskih uvjeta na kojima se temeljilo utvrđivanje iznosa pristojbe koji je društvo TV2 primalo tijekom razdoblja koje je predmet istrage [(presuda od 22. listopada 2008., TV2/Danmark i dr./Komisija, T-309/04, T-317/04, T-329/04 i T-336/04, EU:T:2008:457, t. 192. i 197. do 203.)].

13. Odluka o dokapitalizaciji bila je predmet dviju tužbi za poništenje, koje su podnijeli društvo SBS i [Viasat]. Opći sud je dvama rješenjima donesenima 24. rujna 2009. utvrdio da se, s obzirom na poništenje Odluke TV2 I i usku povezanost između obveze povrata potpore koja proizlazi iz te odluke te mjera koje su predmet Odluke o dokapitalizaciji, obustavlja postupak u gore navedenim predmetima [(rješenja od 24. rujna 2009., SBS TV i SBS Danish Television/Komisija, T-12/05, neobjavljeno, EU:T:2009:357, i od 24. rujna 2009., Viasat Broadcasting UK/Komisija, T-16/05, neobjavljeno, EU:T:2009:358)].

14. Nakon poništenja Odluke TV2 I Komisija je preispitala predmetne mjere. Tom se prilikom posavjetovala s Kraljevinom Danskom i društvom TV2 A/S te je, osim toga, primila očitovanja trećih strana.

15. Komisija je iznijela rezultat svojeg novog ispitivanja predmetnih mjera u [spornoj odluci] koja je predmet ove tužbe, kao i druge tužbe koju je podnijelo društvo TV2 A/S [(predmet TV2/Danmark/Komisija, T-674/11, EU:T:2015:684)], o kojoj je Opći sud odlučio u današnjoj presudi.

16. [Sporna odluka] odnosi se na mjere koje su od 1995. do 2002. dodijeljene društvu TV2. Ipak, Komisija je u svojoj analizi uzela u obzir i mjere dokapitalizacije poduzete 2004., nakon donošenja Odluke TV2 I.

17. Komisija je u [spornoj odluci] ostala pri svojem stavu o kvalifikaciji predmetnih mjera kao državnih potpora u korist društva TV2 u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a (uvodna izjava 153. [sporne odluke]). Najprije je smatrala da prihodi od oglašavanja iz 1995. i 1996. predstavljaju državna sredstva (uvodna izjava 90. [sporne odluke]), a zatim je, provjerom postojanja selektivne prednosti, zaključila da predmetne mjere ne ispunjavaju drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark (uvodna izjava 153. [sporne odluke]). Suprotno tome, iako je Komisija u Odluci TV2 I utvrdila da iznos od 628,2 milijuna DKK predstavlja prekomjernu naknadu koja nije u skladu s člankom 86. stavkom 2. UEZ-a, u [spornoj odluci] smatrala je da je taj iznos kapitalna rezerva namijenjena društvu TV2 A/S (uvodna izjava 233. [sporne odluke]). Stoga je u izreci [sporne odluke] izjavila sljedeće:

‚Članak 1.

Mjere koje je Danska poduzela od 1995. do 2002. u korist [društva TV2], u obliku prihoda od pristojbi i drugih mjera koje su predmet ove odluke, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 106. stavka 2. [UFEU-a].'"

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

3 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 14. ožujka 2012. Viasat je zahtijevao djelomično poništenje sporne odluke.

4 Viasat je zahtijevao da se državne potpore dodijeljene društvu TV2 proglase nespojivima s unutarnjim tržištem, ističući dva tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog temeljio se na pogrešci koja se tiče prava koju je počinila Komisija, koja prilikom ocjene spojivosti predmetnih mjera s unutarnjim tržištem na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a nije uzela u obzir drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark. Drugi tužbeni razlog temeljio se na činjenici da je Komisija povrijedila svoju obvezu obrazlaganja jer je ta institucija, a da za to nije iznijela razloge, utvrdila da se na taj slučaj primjenjuje članak 106. stavak 2. UFEU-a, iako nisu bili ispunjeni drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark.

5 Opći je sud pobijanom presudom proglasio da se postupak po tužbi obustavlja jer se njome tražilo poništenje sporne odluke u dijelu u kojem je Komisija smatrala da prihodi od oglašavanja iz 1995. i 1996. koji su društvu TV2 isplaćeni posredstvom Fondsa TV2 predstavljaju državne potpore, a tužbu je u preostalom dijelu odbio.

6 Opći je sud, povodom tužbe društva TV2, presudom od 24. rujna 2015., TV2/Danmark/Komisija (T-674/11, EU:T:2015:684) poništio spornu odluku u dijelu u kojem su njome prihodi od oglašavanja iz 1995. i 1996. koje je to društvo primilo kvalificirani kao državna potpora.

Zahtjevi stranaka

7 Viasat od Suda zahtijeva da:

— kao prvo, ukine pobijanu presudu u dijelu u kojoj je njome odbijena njegova tužba, poništi spornu odluku i naloži Komisiji snošenje troškova postupaka pred Općim sudom i Sudom te

— podredno, ukine pobijanu presudu, predmet vrati Općem sudu i naknadno odluči o troškovima.

8 Komisija od Suda zahtijeva da:

— odbije žalbu i

— društvu Viasat naloži snošenje troškova obaju postupaka.

9 Kraljevina Danska od Suda zahtijeva da odbije žalbu.

10 TV2 A/S od Suda zahtijeva da:

— kao prvo, odbije žalbu;

— podredno, zadrži na snazi učinke pobijane presude i sporne odluke i

— društvu Viasat naloži snošenje vlastitih troškova.

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

11 Nakon što je nezavisni odvjetnik iznio svoje mišljenje, društvo Viasat dopisom od 3. siječnja 2017. zahtijevalo je od Suda ponovno otvaranje usmenog dijela postupka. U prilog svojem zahtjevu ono tvrdi da su pojedini njegovi argumenti u mišljenju nezavisnog odvjetnika iskrivljeni i da su izneseni drukčiji argumenti o kojima se među strankama nije raspravljalo.

12 Treba podsjetiti da, prema članku 83. Poslovnika Suda, potonji može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti otvaranje ili ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, po zatvaranju tog dijela

postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.

13 Međutim, taj Statut i taj Poslovnik ne propisuju mogućnost za zainteresirane stranke da iznesu svoja zapažanja kao odgovor na mišljenje nezavisnog odvjetnika (vidjeti presudu od 4. rujna 2014., Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, t. 30. i navedenu sudsku praksu).

14 S tim u vezi, iz članka 252. stavka 2. UFEU-a proizlazi da je dužnost nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznositi obrazložena mišljenja u predmetima u kojima se zahtijeva njegovo sudjelovanje, pri čemu Sud nije vezan ni tim mišljenjima ni njihovim obrazloženjem. Posljedično, neslaganje stranke s navedenim mišljenjem ne može, neovisno o pitanjima koja se u njemu ispituju, samo po sebi biti razlog koji bi opravdao ponovno otvaranje usmenog dijela postupka (vidjeti presudu od 21. prosinca 2016., Vijeće/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, t. 60. i 61. i navedenu sudsku praksu).

15 Stoga Sud, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, smatra da raspolaže svim potrebnim elementima za donošenje odluke i da se o tim elementima raspravljalo među strankama.

16 S obzirom na prethodna razmatranja, Sud smatra da ne treba odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O žalbi

Prvi žalbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 106. stavka 2. UFEU-a

Argumentacija stranaka

17 Svojim prvim žalbenim razlogom Viasat prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava kada je smatrao da, u okviru Komisijine ocjene proporcionalnosti mjera o kojima je riječ u odnosu na zahtjeve propisane člankom 106. stavkom 2. UFEU-a – a osobito one prema kojima, s jedne strane, primjena pravila Ugovora sprečava obavljanje povjerene zadaće i, s druge strane, provedba te zadaće ne smije utjecati na razvoj trgovine u mjeri u kojoj je to suprotno interesima Europske unije – ta institucija nije bila dužna uzeti u obzir činjenicu da te mjere ne ispunjavaju drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark. Prema tim uvjetima, mjerila na temelju kojih se računa naknada za obavljanje javne usluge moraju biti prethodno utvrđena na objektivan i transparentan način, a ta naknada mora biti utvrđena na temelju analize troškova koje tipični, dobro vođen poduzetnik snosi kako bi izvršio zadaću javne usluge o kojoj je riječ.

18 Društvo Viasat tvrdi da iz teksta članka 106. stavka 2. UFEU-a proizlazi da zahtjev prema kojem primjena pravila Ugovora, osobito pravila o tržišnom natjecanju, sprečava obavljanje zadaće treba tumačiti na način da upućuje na druge odredbe Ugovora. Stoga u okviru ocjene spojivosti državnih potpora s obzirom na taj članak 106. stavak 2. treba prethodno razmotriti te druge odredbe. Slijedom toga, u ovom je slučaju u tom okviru trebalo provjeriti je li svaki od uvjeta iz presude Altmark spriječio obavljanje zadaće pružanja javne usluge povjerene društvu TV2. Da je izvršila to ispitivanje, Komisija bi zaključila da donošenje mjera u korist društva TV2 koje ispunjavaju drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark ne sprečava obavljanje te zadaće.

19 Isto tako, kako bi se uvjerila u poštovanje zahtjeva koji se odnose na sprečavanje obavljanja zadaće o kojoj je riječ i u nepostojanje opasnosti za razvoj trgovine u mjeri u kojoj je to suprotno interesima Unije, Komisija je od Kraljevine Danske trebala zahtijevati da dokaže da bi poštovanje drugog i četvrtog uvjeta iz presude Altmark spriječilo obavljanje zadaće od općeg gospodarskog interesa povjerene društvu TV2.

20 Komisija, Kraljevina Danska i TV2 A/S smatraju da ovaj žalbeni razlog nije osnovan.

Ocjena Suda

21 Svojim prvim žalbenim razlogom Viasat tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kad je presudio da Komisija u okviru svoje ocjene na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a nije bila dužna uzeti u obzir drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark kako bi provjerila bi li poštovanje navedenih uvjeta spriječilo TV2 u obavljanju zadaće koja mu je povjerena.

22 S tim u vezi, potrebno je podsjetiti da, kako bi se nacionalna mjera mogla kvalificirati kao državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, mora se, kao prvo, raditi o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava, kao drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama, treće, mora davati prednost svojem korisniku i, četvrto, mora narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2010., Komisija/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, t. 39. i navedenu sudsku praksu).

23 Budući da je riječ o kumulativnim uvjetima, državnu mjeru nije moguće kvalificirati kao državnu potporu ako jedan od tih uvjeta nije ispunjen. Nasuprot tomu, ako su svi navedeni uvjeti ispunjeni, ta mjera predstavlja državnu potporu koja je stoga nespojiva s unutarnjim tržištem, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno.

24 Kada je riječ o trećem kriteriju za kvalificiranje neke mjere kao državne potpore, ustaljena je sudska praksa da se državnim potporama smatraju intervencije koje su, bez obzira na svoj oblik, takve da mogu staviti poduzetnike izravno ili neizravno u povoljniji položaj ili koje treba smatrati gospodarskom prednošću koju poduzetnik korisnik ne bi ostvario u normalnim tržišnim uvjetima (vidjeti osobito presudu od 30. lipnja 2016., Belgija/Komisija, C-270/15 P, EU:C:2016:489, t. 34.).

25 Međutim, valja podsjetiti da je Sud precizirao da, ako se državna mjera ili intervencija mora smatrati naknadom u smislu protučinidbe za usluge koje su obavili poduzetnici koji su korisnici radi izvršavanja obveza pružanja javne usluge, pri čemu ti poduzetnici u praksi nemaju financijsku korist te ta intervencija stoga ne dovodi do toga da se ti poduzetnici stavljaju u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurentske poduzetnike, takva intervencija nije pokrivena člankom 107. stavkom 1. UFEU-a (vidjeti presudu od 24. srpnja 2003., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, t. 87.).

26 Sukladno točkama 88. do 93. presude od 24. srpnja 2003., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), da se takva intervencija ne bi kvalificirala kao državna potpora, moraju se ispuniti određeni uvjeti. Kao prvo, poduzetniku korisniku mora doista biti povjereno izvršavanje obveza pružanja javne usluge, a te obveze moraju biti jasno utvrđene. Kao drugo, mjerila na temelju kojih se izračunava naknada moraju biti unaprijed utvrđeni na objektivan i transparentan način. Kao treće, naknada ne smije premašiti iznos potreban za pokrivanje svih ili dijela troškova nastalih izvršavanjem obveza pružanja javne usluge. Kao četvrto, potrebna razina naknade mora se odrediti na temelju analize troškova koje bi tipični poduzetnik, dobro vođen i odgovarajuće opremljen kako bi mogao ispuniti zahtjeve javne usluge, imao pri izvršenju tih obveza.

27 U slučaju da nisu ispunjeni uvjeti navedeni u prethodnoj točki, poduzetnik koji se koristi državnom mjerom o kojoj je riječ na temelju nje ostvaruje selektivnu prednost, a ako su osim toga ispunjeni drugi kriteriji navedeni u članku 107. stavku 1. UFEU-a, ta mjera predstavlja potporu koja je u načelu nespojiva s unutarnjim tržištem.

28 Kada je riječ o članku 106. stavku 2. UFEU-a, u toj odredbi navedeno je da poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa podliježu pravilima sadržanima u Ugovorima, a osobito pravilima o tržišnom natjecanju, i to u mjeri u kojoj primjena takvih pravila ne sprečava, *de iure* ili *de facto*, obavljanje posebnih zadaća koje su im povjerene, kao i to da se na razvoj trgovine ne smije utjecati u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno interesima Unije.

29 Kao što je to vidljivo iz sudske prakse, iz samog teksta članka 106. stavka 2. UFEU-a proizlazi da su odstupanja od pravila Ugovora dopuštena samo ako su nužna za obavljanje posebne zadaće povjerene poduzeću zaduženom za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa (vidjeti u tom smislu presude od 23. listopada 1997., Komisija/Francuska, C-159/94, EU:C:1997:501, t. 54. i od 28. veljače 2013., Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, EU:C:2013:127, t. 106.).

30 S tim u vezi, iz sudske prakse Suda proizlazi da nije nužno da postoji prijetnja financijskoj ravnoteži ili gospodarskoj održivosti poduzetnika kojemu je povjereno obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. Dovoljno je da bi u slučaju nepostojanja spornih pristojbi poduzeću bilo onemogućeno obavljanje posebnih zadaća koje su mu povjerene ili da je zadržavanje tih pristojbi nužno kako bi se njihovu nositelju omogućilo obavljanje zadaća od općeg gospodarskog interesa koje su mu povjerene pod gospodarski prihvatljivim uvjetima (vidjeti presudu od 15. studenoga 2007., International Mail Spain, C-162/06, EU:C:2007:681, t. 35. i navedenu sudsku praksu).

31 Dopuštajući pod određenim uvjetima odstupanja od općih pravila Ugovora, članak 106. stavak 2. UFEU-a nastoji pomiriti interes država članica da koriste određena poduzeća, osobito ona u javnom sektoru, kao instrument gospodarske ili fiskalne politike s interesom Unije da se poštuju pravila tržišnog natjecanja i očuva jedinstvo zajedničkog tržišta (vidjeti u tom smislu presudu od 23. listopada 1997., Komisija/Francuska, C-159/94, EU:C:1997:501, t. 55.).

32 Kao što je to navedeno u točki 21. ove presude, Viasat smatra da je Komisija u okviru svoje ocjene na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a bila dužna provjeriti je li poštovanje drugog i četvrtog uvjeta iz presude Altmark spriječilo društvo TV2 u obavljanju zadaće koja mu je povjerena.

33 S tim u vezi, valja istaknuti da Komisija – suprotno žaliteljevim tvrdnjama – kako bi ispitala mjeru na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a, ne mora ispitati poštovanje uvjeta utvrđenih sudskom praksom Altmark, posebice njezina drugog i četvrtog uvjeta.

34 Upravo kao što je to Opći sud presudio u točki 63. pobijane presude, do nadzora nad poštovanjem uvjeta utvrđenih tom sudskom praksom dolazi prije, odnosno prilikom razmatranja pitanja treba li mjere o kojima je riječ kvalificirati kao državne potpore. To pitanje, naime, prethodi onom kojem je svrha provjeriti, ako je to slučaj, je li nespojiva potpora ipak potrebna za obavljanje zadaće povjerene korisniku predmetne mjere na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a.

35 Nasuprot tomu, uvjete utvrđene sudskom praksom Altmark više ne treba primjenjivati kad Komisija – nakon što je utvrdila da neku mjeru treba kvalificirati kao potporu, osobito zbog toga što poduzeće koje se njome koristi ne može proći test usporedbe s tipičnim poduzetnikom, dobro vođenim i odgovarajuće opremljenim kako bi mogao ispuniti tražene zahtjeve javne usluge – ispituje može li se ta potpora opravdati na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a.

36 Budući da je potonja odredba pojašnjena Protokolom (br. 26) o uslugama od općeg interesa (SL 2010., C 83, str. 308.) i, kada se radi o području o kojem je riječ u ovom predmetu, Protokolom (br. 29) o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama (SL 2010., C 83, str. 312.), nije ju moguće tumačiti samo s obzirom na njezin tekst a da se pritom ne uzmu u obzir pojašnjenja iz navedenih protokola.

37 Doista, zaključak iz točke 35. ove presude – kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u točki 43. svojeg mišljenja – potkrepljuje i tekst Protokola br. 29, u kojem je navedeno da se „odredbama Ugovorâ ne dovodi […] u pitanje nadležnost država članica da osiguraju financiranje javne radiodifuzije ako je to financiranje radiodifuzijskim organizacijama odobreno radi ostvarenja odgovornosti i ovlasti iz područja javne usluge, kako je dodijeljena, utvrđena i ustrojena u svakoj državi članici i ako to financiranje ne utječe na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje u Uniji u mjeri u kojoj bi bilo u suprotnosti s općim interesom, pri čemu se uzima u obzir ostvarenje odgovornosti i ovlasti iz područja te javne usluge”.

38 Imajući u vidu prethodna razmatranja, Opći sud, dakle, nije počinio pogrešku koja se tiče prava kad je u pobijanoj presudi zaključio da članak 106. stavak 2. UFEU-a Komisiji ne nalaže uzimanje u obzir drugog i četvrtog uvjeta iz presude Altmark kako bi odlučila je li državna potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju te odredbe.

39 Slijedom toga, prvi žalbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

Drugi žalbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 296. UFEU-a

Argumentacija stranaka

40 Svojim drugim žalbenim razlogom društvo Viasat kritizira točke 103. i 104. pobijane presude zbog toga što je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kad je odbio njegov tužbeni razlog za poništenje koji se temelji na činjenici da je Komisija u spornoj odluci povrijedila svoju obvezu obrazlaganja koja proizlazi iz članka 296. UFEU-a.

41 Društvo Viasat također prigovara Općem sudu da nije dao odgovor na tužbene razloge iznesene u tužbi u prvostupanjskom postupku.

42 Komisija smatra da je drugi žalbeni razlog djelomično nedopušten, a u svakom slučaju neosnovan.

Ocjena Suda

43 Ustaljena je sudska praksa da obrazloženje koje je propisano člankom 296. UFEU-a mora odgovarati naravi akta o kojemu je riječ i da mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt, kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo upoznavanje s razlozima poduzimanja mjere, kao i nadležnom sudu izvršavanje njegove nadzorne ovlasti (presuda od 29. rujna 2011., Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, t. 147. i navedena sudska praksa).

44 S tim u vezi, valja istaknuti da je Opći sud u točki 103. pobijane presude odbio tužbeni razlog koji se odnosi na nepostojanje obrazloženja sporne odluke, navodeći da „činjenica da se u odluci ne spominje uloga koju drugi i četvrti uvjet iz presude Altmark imaju u ocjeni spojivosti predmetnih mjera s unutarnjim tržištem nije proizišla iz pogrešnog rasuđivanja Komisije ili iz nepostojanja obrazloženja kojim je zahvaćena [sporna odluka], nego zato što se u toj odluci primjenjuje okvir analize koji je drukčiji od onoga kojemu [društvo Viasat] daje prednost”.

45 Kao što je to priznalo društvo Viasat, sporna odluka bila bi nedostatno obrazložena samo u slučaju da je Komisija bila dužna primijeniti okvir analize koji prema mišljenju društva Viasat proizlazi iz članka 106. stavka 2. UFEU-a.

46 Međutim, iz točke 37. ove presude proizlazi da članak 106. stavak 2. UFEU-a Komisiji nije nalagao uzimanje u obzir drugog i četvrtog uvjeta iz presude Altmark kako bi odlučila je li državna potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju te odredbe. Stoga Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava kada je zaključio da je sporna odluka dostatno obrazložena.

47 Osim toga, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 58. svojeg mišljenja, prigovor koji se temelji na činjenici da Opći sud nije dao odgovor na tužbene razloge iznesene u tužbi u prvostupanjskom postupku nije dostatno obrazložen kako bi druge stranke u žalbenom postupku mogle na njega odgovoriti ili kako bi Sud mogao o njemu odlučiti. Stoga je nedopušten.

48 Slijedom toga, drugi žalbeni razlog valja odbaciti kao djelomično nedopušten i odbiti kao djelomično neosnovan.

49 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da žalbu treba odbiti u cijelosti.

Troškovi

50 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. tog Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

51 Budući da su Komisija i TV2 A/S podnijeli zahtjev da se društvu Viasat naloži snošenje troškova i da ono nije uspjelo u svojem tužbenom zahtjevu, treba mu naložiti snošenje njihovih troškova.

52 Na temelju članka 140. stavka 1. Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.

53 Kraljevina Danska kao intervenijent pred Općim sudom snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Žalba se odbija.**

2. **Društvu Viasat Broadcasting UK Ltd nalaže se snošenje troškova Europske komisije i društva TV2/Danmark A/S.**

3. **Kraljevina Danska snosi vlastite troškove.**

Potpisi